

Greet Van Autgaerden

Het kijken kan duren

Een rist tentoonstellingen dit jaar: Greet Van Autgaerden is een vaste waarde geworden in het landschap van de hedendaagse schilderkunst in ons land.

EERSTE BRUGGEN NAAR HET PUBLIEK

Wanneer je het werk van Greet Van Autgaerden (°1974) een beetje volgt, is het niet verwonderlijk te ontdekken dat ze aan de rand van het bos woont. Ze heeft haar optrekje en atelier in een herbouwde schuur van wat ooit een historische boerderij moet geweest zijn. Haar atelier kijkt uit op gras, struikgewas en bomen en biedt de nodige rust en verbondenheid met de natuur en de seizoenen.

Greet Van Autgaerden studeerde aan Sint-Lukas Brussel van 1994 tot 1998 en ging in datzelfde jaar piano studeren aan het Conservatorium in Brussel. Ze heeft dat drie jaar volgehouden terwijl ze ondertussen bleef schilderen en exposeren. “Ik heb daar heel veel aan gehad,” zegt ze, “maar ik moest een keuze maken.” De vleugel die nu nog in haar woning staat zal plaats maken voor een buffetpiano. Nog altijd in 1998 verovert ze de eerste prijs in de wedstrijd Gaverprijs Waregem. Het is het begin van een rustige klim, waarbij wedstrijden een niet te versmaden middel zijn om haar werken te laten kennen en zien. Met haar grote tekeningen in houtskool weet ze twee jaar na mekaar de jury van de Grote Prijs voor Tekenkunst Ronse te overtuigen. Ze krijgt er in 2008 de tweede en in 2009 de eerste prijs toegekend.

Wedstrijden kunnen inderdaad voor kunstenaars een grote financiële steun betekenen en zijn vanuit dat oogpunt zeker een nuttig instrument, maar ze zijn daarenboven interessant als middel om een breder publiek te bereiken. Voor Greet Van Autgaerden is dat in de beginjaren niet anders. Ze werkt

immers op zeer grote formaten en het is als jonge kunstenaar niet zo evident om haar werk in het galeriescircuit binnen te krijgen. Maar ook voor kunstenaars die al een zeker parcours hebben afgelegd zijn wedstrijden nog steeds interessant als uitdaging en welkom wanneer daar een serieuze prijs aan verbonden is. Een interessant voorbeeld is de Grote Prijs Ernest Albert van de Stad Mechelen die onder impuls van de directeur van de Mechelse academie, Hans Martens, van een zeer lokale prijs tot een tweejaarlijkse wedstrijd met nationale allure is uitgegroeid. De eerste winnaar van die wedstrijd in zijn nieuwe gedaante was, jawel, Greet Van Autgaerden. Ze is dus echt een vaste waarde geworden in het landschap van de hedendaagse schilderkunst in ons land.

KAMPEN

Greet Van Autgaerden realiseert in de periode 2005-2007 een reeks *Hangende naakten* die niet overal in de smaak vielen. Het ging om hangende karkassen van geslachte varkens en runderen die in bloeiende bomen hingen. De encenering mag dan wat ongewoon zijn, het thema van het geslachte dier is bekend, van Rembrandt en Soutine en tal van klassieke kunstenaars. Bij haar zien die karkassen er eerder fris uit en zijn ze omgeven door aantrekkelijke lentebloesems. “Het gaat me niet om leven en dood,” zegt ze met klem, “maar om de kleur. Daarom ben ik beginnen schilderen.” Aan zo’n uitspraak herken je de ware kunstenaar. “Ik dacht

Foto: Saskia Vanderstichele

Greet Van Autgaerden

Greet Van Autgaerden,
Hangende naakten #5,
2007, olieverf op doek,
130 x 170 cm
Kunst in huis

Greet Van Autgaerden,
Kamp 3, 2008, olieverf op
doek, 250 x 190 cm

Foto: Saskia Vanderstichele

vroeger om taxidermist of slager te worden,” stelt ze, omdat ze aangetrokken werd door de kleuren bij de slager. Als tienjarige was ze al heel veel aan het tekenen en gaf ze konijntjes en kwartels weer in menselijke houdingen. Een heel onschuldige tekening als *Konijn met pruimen*, een stilleven, wordt door mensen op velerlei wijzen geïnterpreteerd en bekeken. Ze staat er nog versteld van wat mensen daar allemaal in kunnen en willen zien.

“Tekenen me het eerste bouwsel in uw leven en tracht me dat zo nauwkeurig mogelijk te beschrijven.” Met deze vraag heeft ze gedurende een tweetal jaren overal mensen benaderd en aangesproken. Het resultaat van die exploratie zijn haar intrigerende *Kampen*, zowel in tekeningen als in schilderijen. Ze heeft vroeger zelf, net als zoveel kinderen, kampen gebouwd in de ouderlijke tuin. Op een bepaald moment heeft ze de restanten ervan verplaatst en het kamp herbouwd in de buurt van haar huidige woonst, maar dan in een openbaar domein. Ze heeft er 's nachts een camera geïnstalleerd en een draadverbinding ingegraven zodat ze kon observeren wat er zich rond dat kamp afspeelde. Zo kon ze zelfs een diagram opstellen van welke dieren er kwamen, wanneer ze kwamen en hoe ze op mekaar reageerden. Ook mensen kwamen er. Het kamp bestaat nog, wordt regelmatig verbouwd en gebruikt, de camera heeft ze weggenomen. Ze heeft er wel een schilderij van gemaakt. Kampen zijn een universeel thema, ze komen zowat overal voor, soms uit pure noodzaak. Wellicht daarom weten haar schilderijen een publiek zo sterk te boeien. Haar werken zijn nooit anekdotisch, het zijn grote schilderijen die je kan exploreren. “Het is belangrijk dat het kijken een tijd kan doorgaan,” zegt ze.

Een van de eerste schilderijen met als thematiek het ei-

gen bouwsel was *Kamp 3*. Een huisje in legoblokjes staat prominent op de voorgrond en vormt een schril contrast met de rommelige constructie daarachter. Als toeschouwer kan je dat interpreteren en dat is zeker boeiend en toegestaan. In wezen gaat het bij de kunstenaar echter om het schilderen als zodanig, het creëren met kleur en compositie. De thematiek is dan een dankbare aanleiding en is belangrijk om de beschouwer te boeien, zijn of haar blik te accaparereren en vast te houden. De grote formaten van deze doeken zorgen ervoor dat de kijker er zich kan in verliezen, van het schilderij als object kan weggaan of er naar toe lopen en op die manier in wezen ook zijn plaats in de ruimte zoekt, de ruimte verkent zowel binnen als buiten het schilderij. Haar kampen zijn in feite ook landschappen, geaccidenteerde landschappen waar de mens een rol heeft gespeeld. We zoeken naar de verhalen achter die landschappen. Ze geven zich niet zo makkelijk bloot en blijven juist daardoor zo intrigerend. Er schuilt een grote graad van abstrahering in veel van haar werk en toch ‘herkennen’ we dingen en het is hierin dat er een grote kracht en sterkte schuilt.

WERKEN IN REEKSEN

Zoals veel kunstenaars werkt Greet Van Autgaerden graag in reeksen, dat geeft een zeker houvast en het ene werk bevrucht het andere. De reeksen worden door elkaar heen opgebouwd. Zo werkt ze rond *Piece of Land* omdat ze zich verwondert over de zogenaamde verbondenheid aan het land, hoe het land wordt afgebakend en tot eigendom gemaakt, hoe mensen wanneer ze emigreren soms aarde van de geboortegrond meenemen naar hun nieuwe land. Denken we maar aan de ontroerende ceremonie die in

Greet Van Autgaerden

november 2013 onder de Menenpoort in Ieper werd gehouden en waar zakjes gevuld met aarde van de vele begraafplaatsen in Vlaanderen werden overhandigd aan prins Charles om er een gedenktuin van *Flanders Fields* mee op te richten in Londen.

In dat verband is het wellicht niet toevallig dat ze voor het Flanders Fields Museum meewerkt aan een project samen met een Chinese kunstenaar. De aanleiding is de herdenking van de ruim twaalfduizend Chinezen die door de Fransen naar de Westhoek zijn gehaald om er als grondwerkers te dienen. Ze groeven mee de loopgraven en werden ingezet om de lijken weg te halen. Ook de Britten brachten arbeidskrachten naar het front. Ruim 140.000 Chinese arbeiders hebben in Europa gediend tijdens Wereldoorlog I. Het project zal in 2016 aan het publiek gepresenteerd worden omdat de Chinese mensen vooral in de periode 1916-1917 werden ingeschakeld en men dat centenary het geschikte moment vindt om te herdenken.

Een andere reeks waar ze aan werkt is *To watch*, waarin uitkijkposten een cruciale rol spelen. Ook dat is eigenlijk een reflectie over het landschap en het perspectief dat we tot het onze maken en over de plaats die we zelf innemen.

In een derde reeks is ze, heel verrassend, ook kleine tot heel kleine formaten gaan schilderen. Het is een serie van wat ze *Cultural Constructions* noemt. Ze beeldt er houten constructies in af. "Want dat is het eerste materiaal waarmee de mens werkt," zegt ze met overtuiging. Het gaat om werktuigen, trappen, een kruisboog, een kruis en dies meer. Het merkwaardige is dat ze die dingen eerst zelf in het klein en vereenvoudigd heeft geconstrueerd als model, als vertrekbasis. "Want ik werk niet van uit mijn fantasie, dat zijn slechte beelden." Ze maakt foto's, veel foto's en gaat op basis daarvan aan het werk. Uiteraard zijn die foto's slechts studiemateriaal, ze worden niet nageschilderd maar er wordt wel uit geleerd. Ze vormen een rijke voedingsbron om schilderkundig aan het werk te gaan.

POINT OF RETURN

In het project *Coup de ville* dat curator Stef Van Bellingen in het najaar 2013 in Sint-Niklaas heeft opgezet, zorgde Greet Van Autgaerden voor een opgemerkte bijdrage. Specifiek voor de plaats waar het werk zou komen, in de Salons voor Schone Kunsten, de gewezen herenwoning van een rijke textielbaron, maakte ze een schitterend doek dat de ruimte beheerste: *Point of return #3*. Aan de tegenoverliggende wand hingen de tientallen foto's die ze genomen had ter voorbereiding van dit werk. Het waren foto's van

bomen. Het schilderij van twee meter hoog en vijf meter breed toont een ontwortelde boom en in de achtergronden van het werk kwamen de patronen van zowel de parketvloer als het textielbehang in de betreffende kamer terug. Ook hier weer een werk waarin je kan ronddwalen, reizen naar ongekende horizonten, een werk van bijzondere schoonheid. Op een of andere manier doet het aan de finesse van de Chinese schilderkunst denken maar evenzeer aan de mistige landschappen van Turner.

Greet Van Autgaerden is iemand die niet opgehouden is zich te verwonderen en die voortdurende verwondering is een grote stimulans voor haar werk. Daardoor weet ze de toeschouwer te raken. Zo stelt ze ook vast dat wij bouwen om ons af te schermen van de natuur, te beschermen tegen de natuur, maar anderzijds halen we die natuur heel erg graag naar binnen, kunnen we niet zonder de natuur. Dat is in het genoemde schilderij te merken. Op subtiele wijze is binnen en buiten met elkaar vermengd zonder dat we ook maar kunnen vaststellen of weten wat hier binnen of buiten is. Niet dat we ons daar ook maar één ogenblik zorgen over maken bij het zien van haar werk.

Daan Rau

info

Tentoonstellingen:

Werk van Greet Van Autgaerden:
Groepstentoonstelling 'La vérité en peinture', curator Hans Martens, Galerie Kusseneers, Brussel, nog tot 8 maart 2014
Groepstentoonstelling, Busan, Zuid-Korea, april 2014
Solotentoonstelling in Galerie Kusseneers, Brussel, van 18 april tot 24 mei 2014
Gone West, Vrijstaat O in Provinciaal domein Raversijde, van 23 oktober tot 26 november 2014

Websites:

<http://www.greetvanautgaerden.be>
<http://www.kusseneers.com>

Greet Van Autgaerden,
Cultural Constructions #2,
2012, olieverf op doek,
46 x 33 cm

Greet Van Autgaerden,
Kamp 1992, 2009,
houtschool en inkt op papier,
450 x 240 cm

Greet Van Autgaerden,
Point of return #3, 2013,
olieverf op doek,
200 x 500 cm

GALERIE KUSSENEERS, BRUSSEL